

Erdőművelés puskával

Helmut Gmeiner erdőőr (Möggers, Ausztria) beszéde az osztrák erdészeti vándorgyűlésen — Murau, 2013.

Mottó:

Az erdő és a benne élő vad összetartozik, ezt senki nem vonja kétségbe. Az arányok eltolódása azonban lehetetlenné teszi az elegyes, vegyes korú erdők kialakítását, fenntartható kezelését. Az erdőkben a vadgazdálkodásnak nem szabad szem elől tévesztenie a legfontosabb közös célt, az egészséges, magas diverzitású erdők fenntartását, az ezt szolgáló erdőgazdálkodás támogatását. Egy gyakorlatias gazdálkodó számára ezek az elvek tiszták. Minderről most az élőbeszéd fesztelenebb stílusában olvashatunk.

„Először szeretnék röviden bemutatkozni. *Helmut Gmeiner* vagyok, munkámat tekintve erdőőr, emellett mezőgazdász, vadász és még néhány további más. A vorarlbergi Möggersből származom. Ez a kis település Ausztria északnyugati részén, nagyjából 1000 méter magasságban, a Boden-tó felett fekszik.

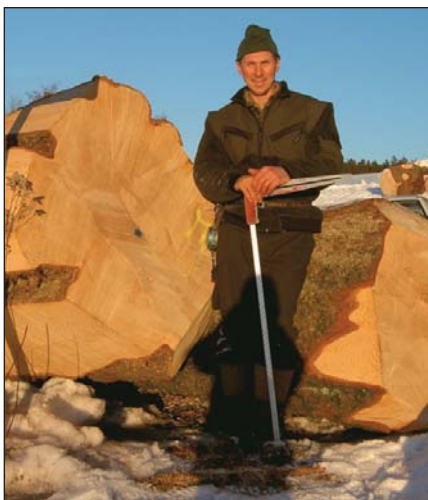
Erdőművelés puskával

Ez egy kétségtelenül érzékeny téma, amit nem mindenhol fogadnak jól. De azon leszek, hogy jól jöjjenek ki belőle.

Mit jelentsen ez? Hiszen jelenleg még a vad is a mi erdőművelési hibáinkat szenved meg – gondolhatná valaki. Pedig nem. Ez nem így van! E két dolog, az erdőművelés és a vadászat olyan szorosan kapcsolódnak egymáshoz, mint a testvérek. Nem lehet rájuk egymástól függetlenül tekinteni. Minél idősebb leszek, és minél többet foglalkozom az erdőműveléssel, annál inkább meggyőződöm arról, hogy mennyire fontos a vadászat.

Vorarlberg elég messze van, de ez a téma mindenhol egyaránt fontos. A vadászat kérdése mindennap érint bennünket, akik erdővel foglalkozunk, akár akarjuk, akár nem. Erdeink túlnyomó része kisparscellás szálalóerdő, melyek élőfakészletét főként lucfenyő, bükk és jelentős mennyiségű jegenyefenyő adja. E szálalóerdőket elődeink ajándékának tekintjük. Napjainkban megint jobban becsüljük ezeket a természetszerű erdőket és a mi nemzedékünk feladata az, hogy ugyanígy megőrizzük őket. Amihez hozzátartozik az egyes faegyedek eltávolításával járó rendszeres beavatkozás és a természetes megújítás, részben árnyék-tűrő fajokkal.

A generációk közötti szerződésből származtatható fenntarthatósághoz szükség van az erdők megújítására, mégpedig lehetőleg az összes lehetséges fajjal. Ha a vadászatot háttérbe szorítjuk – ami annyit tesz, hogy ez a te-

Helmut Gmeiner

vékenység nem elég intenzív – azt az erdő megszenvedti.

Ki ne ismerné ezeket az aljnövényzet nélküli erdőket? Itt még a vad sem érzi otthon magát. Ezek az erdők – sötétségük ellenére is – máshogyan is kinézhetnek, erőteljes aljnövényzettel. Mivel mezőgazdász is vagyok, engedjenek meg nekem egy egyszerű párhuzamba állítást az állattartással. Hogyha túl sok tehenet tartok a legelőmön, az hamarosan leromlik, ami ráadásul a teheneknek is rossz. Ha viszont kellő számú tehen van – vagy még jobb, ha egy kicsit kevesebb, mint a terület eltartó képessége –, akkor ez minden szempontból megfelelő.

Erdeink számára a két legfontosabb dolog: a motorfűrész és a puská. Mindkettő fontos, azonban a puskának még nagyobb jelentőséget tulajdonítok. A vadászat egyfajta szükségszerűség, amelyre az erdőgazdálkodás részeként tekintek.

A vadászat teremti meg az erdőművelés alapját

A vadászat kulcsszerepet tölt be a természetszerű erdők esetében. Ha a vadászati tevékenység hiányos, azaz nem elég intenzív, azt az erdeink is megsínylik.

Munkánk során erdőművelési kényezermegoldásokat fogadunk el. Kevés, csupán egy-két fajra korlátozzuk magunkat. Később szakmailag is rövidlátóvá válunk, és csak annyit tudunk mondani, hogy „ez már csak ilyen”. Kár, mert így az erdőművelési tevékenységünk soha nem juthat el a kiteljesedésig. Mindaddig, amíg nem ismerünk mást, addig ez elmegy.

Kedves Hölgyeim és Uraim! Ma már sokat hallhattunk a tartamosságról. A tartamosság alatt a kellő mennyiségű, és lehetőleg minden lehetséges fajfajból álló természetes újulatra is gondolok. Ha a tiszafa minden védelmi intézkedés nélkül képes visszatérni, akkor jóformán az összes többi faj is visszajön az újulati szintbe. Na, ez bizony már a vadászat mesterfoka. Ekkor csinálnánk a vadászatot mesterfokon. Ekkor az erdőművelés újra érdekes lesz, abban újra sokféle lehetőség nyílik. Az erdőművelés örömmé válik, személyes gyakorló-pályává, amelyet soha nem lehet teljesen kitanulni.

Tegyük újra sokszínűvé erdeinket!

Ekkor szívünket boldogság tölti el. Számomra olyan ez, mint a szerelem. Ha egyszer már átéltük egy magasabb dimenzióját és ezáltal gazdagodtunk, akkor többé nem elégszünk meg a szegényes takaréklángon kapott közepszerűséggel. Akkor már kizárólag a teljesség akarjuk, és ez rendelkezésre is áll, mindannyiunk számára. A változatos erdő a vadállomány számára is megfelelő otthont teremt – takarmányt és takarást egyaránt. Magamnak is ilyen ökoszisztémát kívánnék, ahol az erdei nagyragadozók szabályozzák a csülkösvad-populációt. A vadászatra úgyszólván már nem is lenne szükség a rendszerben, de még közel sem tartunk itt.

Jelenleg a csülkösvad-szabályozó tevékenységet át kell vennünk az erdei nagyragadozóktól. Ehhez az egyszerű vadászat általában nem elegendő, valóban intenzív vadászatra van szükség. Hiszen a vadászat gyakorlatának amúgy is működnie kell. Ha ez is kellően intenzív, akkor felkészülhetünk a sikerre, amelyre mindannyiunknak szüksége van.

És amikor a vadász is örömet leli a gyönyörű újulatban, akkor már sokat értünk el együtt!

Milyen vadászra van szükségünk?

Szerintem a legjobbra, a feleségem szerint pedig a leghelyesebbre, a legfesebbre. Ezután már Önök is tudják, hogy miért csak egyedül én vadászom a feleségem erdejében... Szükségünk van a vadászra, a leghelyesebbre, aki saját magára is az erdő szolgáltójaként tekint. Nem fogyasztó szemléletű vadászra van szükség, aki fizet, és ezért cserébe elvárja a vadászati sikert. Olyan vadász kell, akinek elsősorban ideje van, nem pedig vastag pénztárcája – olyan, aki érti a mesterségét. A vadászatnak újra mesterséggé kell válni, és nem kell a túlképzettség. Aki érti a mesterségét, annak kell azt gyakorolni. A vadászatnak sürgősen megújulásra van szüksége.

Megfelelő keretfeltételek

Ha csak mi gyakoroljuk a vadászatot, erdőtulajdonosként kell megteremteni ehhez a megfelelő kereteket – tehát ebben nekünk is részt kell vennünk.

Például, a vadászt ki kell szabadítani a pénzügyi csapdából. A vadászati lehetőség ne kerüljön sokba, cserébe viszont jó minőségű vadászati munkát várhatunk el. A vadász egyfajta szolgáltató, ha úgy tetszik. A helyesen végzett vadászati tevékenység esetén a vadhűsből származó bevétel fedezi a vadász felmerülő költségét.

Kérdés: Ki az Önök közül, aki földtulajdonosként úgy gondolja, hogy a vadászati jog bérbeadásával haszonra tesz szert? Tényleg úgy gondolják, hogy Önök pénzügyi nyereségre tesznek szert?

A bérvadászat bérleti díja évente könnyen befolyó összeg. Sokak számára fontos bevétel.

Azonban ki kell ábrándítanom Önöket. Van merszem kijelenteni és azt állítani, hogy Önök semmit sem keresnek a vadászati bérleti díjon! Ha az erdőhátár vonala fölött élnének, akkor esetleg. Azonban akkor is, ha magas vadászati bérleti bevételük van, állítom, hogy a kár, amit az erdőben okoznak, még mindig nagyobb, mint a bevételük.

A vadászatot sokan nyernek. Egy egész iparág, a ruházattól az utazásig, mind nyernek – de Önök, tulajdonosok a vesztesek.

Ha a bérvadászat kapcsán megmaradunk a múlt gyakorlatánál és a bérleti bevételek felé kacsintgatunk, tévúton maradunk. Bizony itt azonnali pénzre teszünk szert. Tehát rögtön itt van a pénz a kezembem. Azonban ez lenne a fenntarthatóság? Minden évben levágok egy darabot a birtokomból és áruba bocsátom. Ezáltal én is azonnali pénzre teszek szert, de ez nem tartamosság.

Akkor ebben megegyeztünk.

Mit mond a közgazdaságtan?

Közgazdasági szempontból az erdőben gyakran folyamodunk kompromisszumokhoz, amelyektől azután vérzik a szívünk. Például olyan fakitermelési módszereket fogadunk el, amelyeket valójában egyáltalán nem akarunk. Ezt mások várják el tőlünk. Úgy gondoljuk, hogy közgazdasági megfontolásból ezeket kell megtennünk.

És a vadászatnál? Na, akkor a közgazdasági megfontolások egyszerűen véget érnek, és hagyjuk magunkat az érzelmeinktől befolyásolni. Erről jut eszembe, olyan ez, mint a szex. Igen, jól értették, mint a szex. Ott is kihagy a férfiak agya.

Földbirtokosként mi nem tudunk a vadászatot nyerni. Csak azt nézhetjük, hogy hogyan veszíthetünk rajta a lehető legkevesebbet. A vesztesek minden-

Német szakmai kitüntetést kapott Keresztes György

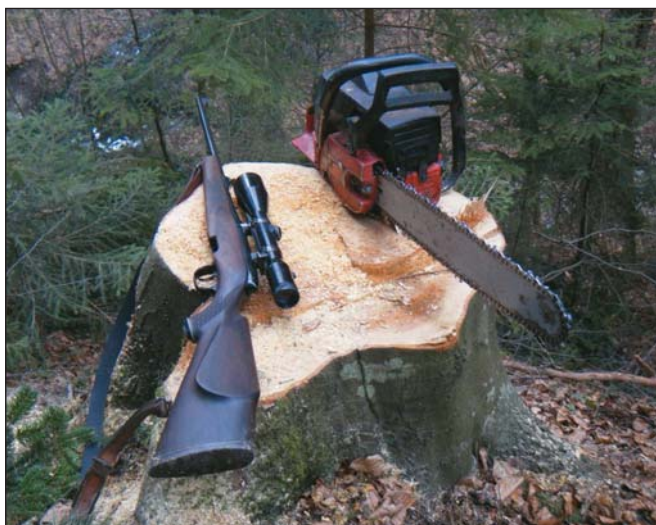
Különösen ritka és értékes német kitüntetésben részesült Keresztes György május 9-én. A Budapesti Erdőgazdaság Zrt. vezérigazgató-helyettese, az OEE Budapesti (HM) Helyi Csoport elnöke a Johann-Matthäus-Bechstein érmet kapta meg a Thüringiai Erdészeti Egyesülettől. A színezüst érmet és a vele járó oklevelet annak elismerésére adományozza a Thüringer Forstverein, ha valaki kiemelkedően sokat tett és tesz az erdőgazdálkodásért. Legutóbb éppen hét éve részesült valaki ebben a megtiszteltetésben. Keresztes György hosszú évek alatt épített ki jól működő kapcsolatot a thüringiai erdészekkel. Ez idő alatt nemcsak a Budapesti Erdőgazdaság Zrt. és más erdészeti társaságok munkatársait juttatta el a német erdőkhöz, hanem a thüringiai kollégáknak is tartalmas programokat állított össze Magyarországon. A cserekapcsolat végig szakmai tapasztalatszerzésre és kézzelfogható eredmények elérésére irányult. Elsősorban a folyamatos erdőborítás, a szálalóvágás, a szálalás témakörében. Ennek a kitarító munkának az elismerése az adományozott érmet, melyhez szívből gratulálunk!

Iványi Ákos
erdőmérnök, KAEG Zrt.

Az erdőnek rágalatlan újulatra van szüksége

Erdőművelés puskával

esetre mi magunk vagyunk. Ellentétben a szexszel. Bár a szexnél ugyancsak sokat veszíthetünk, de ott akár sokat is nyerhetünk.

Nyugodt lelkiismerettel adhatok a vadásznak lehetőséget grátisz, mert a nyereséget természetes újulat formájában akarom látni. Tehát, normális esetben nem a pénzt hordjuk be az erdőbe, hanem a pénznek kell onnan kijönnie!

Ez a kis újulatszoport máris többet ér, mint egy 10 hektáros erdő vadászati jogának bérbe adása. Bár még nem termeltünk fát, már most sok pénzt takarítunk meg magunknak. Sajnos a hibás erdő- és vadgazdálkodás okozta károkat gyermekeinknek és unokáinknak kell megfizetni, és sok helyen a véderdőt az államnak kell fenntartani.

Néhány szó szülőhelyem vadászatáról

A társult vadászati jogot már több mint 20 éve magunk gyakoroljuk. Nálunk nincs lehetőség csomagos bérvadászatra, azonban bárki, aki akar, kap egy részt a cserkelő területekből. Nálunk nincsenek vadászvendégek. A vadászat az erdőszegélyben a legegyszerűbb és leghatékonyabb, azonban az erdőben szintén nagy szükség van a vadászatra. Ott már igazán kemény munkává fajul. Egy kis erdei tisztás, amit rögtön kihasználnak, és ezután az összes szabály betartásával gyakorolják a vadászati tevékenységet. Az etika szintén alapvető számunkra. Egy jó lövés, a vad alapos szemügyre vétele, a biztonság és a vadon élő élőlények tisztelete a fontos, nem a rosszul értelmezett vadászati kultúra – mint a trófeakultusz és más hasonlók. Így nem

követünk el fatális hibákat a vadgazdálkodásunk során.

Az erdők biztosítása

Önök biztosították az erdeiket? Igen, talán erdőtüz ellen. De villám, rovarok és effélék ellen is van biztosításuk? A természetes erdőfelújítással ez együtt jár, ráadásul biztosítási díjat sem kell fizetni érte, így a pénz értékteremtő hatása az erdőtulajdonosnál marad. Ezeket az erdőket itt már „bebiztosítottuk”. A szél miatt 12 évvel ezelőtt egy rudas állomány kidőlt. Biztosítva volt – természetes újulattal – és időközben a lányom és a barátnői épp olyan nagyok lettek, mint ez az erdő. Ültetett csemeték és ápolási költségek nélkül. Ez ugyancsak az erdőtulajdonos nyeresége.

Zárásként még valami fontosat akarok megemlíteni: minden változás a fejükben kezdődik el.

A fontos dolgok

Ezekben az új időkben kívánatos, hogy gondolati kereteinket bővítsük, és lehetővé tegyük az általánostól eltérő gondolatokat. Ez nem csupán az erdő-vad kérdésre vonatkozik, hanem a társadalmi élet számos egyéb területére egyaránt. A lényegtelen dolgokat nyugodtan másokra hagyhatjuk, de a lényeges dolgokat ismét fokozott figyelemmel kell a saját kezünkbe vennünk.

Köszönöm szépen a figyelmet. Sok boldogságot kívánok Önöknek az erdőhöz és az erdőben egyaránt!

Forrás

Gmeiner, H. (2013): Waldbau mit der Büchse. Grüner Spiegel. Magazin Des Steiermärkischen Forstvereines, Heft 2, Juni 2013, s. 8-10
(Stájerországi Erdészeti Egyesület folyóirata, 2. szám, 2013. június, 8-10. p) 🌿

Két érme egy oldala

Néha előfordul, hogy egy fontos esemény után, valami banálisnak tűnő apróság ragad meg az emlékezetünkben. Valami, ami túlmutat saját jelentéktelenségén, valami, ami komoly szimbolikus jelentést hordoz. Egy csepp, amelyben meglátjuk az óceánt. Németországi tanulmányutamról

hazatérve, egy eurócenten akadt meg a szemem. Az érme hátoldala tölgylevelet ábrázolt, ami elgondolkodtatott. Valószínűleg a német társadalom tudatában, értékrendjében jóval előrébb helyezkedik el az erdő, mint a hazaiéban. Hirtelen feltámadt bennem egy homályos emlék, és előkerestem egy régi utazásról megmaradt pfenniget. A két pénzdarabot egymás mellé téve, végigfutott a hátamon a hideg: mindkettőt a tölgylevél díszíti, pedig az egyiket 1950-ben nyomták, a másikat meg tavaly. 63 év telt el, közben felépült, jelképpé vált, majd leomlott a berlini fal, a német márkát felváltotta az euró, de a tölgylevél megmaradt. Vannak értékek, amelyek nem változnak. A tartamos erdőgazdálkodás óshazájában az emberek gondolkodása is tartamos.

Iványi Ákos erdőmérnök